

NIEUW BOEK JUF BIANCA:

De belangrijkste taak van de kleuterleerkracht? Het inrichten van een rijke leeromgeving

Juf Bianca inspireert kleuterleerkrachten het beste uit kinderen te halen door te focussen op spel. Begin oktober kwam haar nieuwste boek uit: *Spelen in uitdagende hoeken*.

Bianca Antonissen werkte jarenlang in het onderwijs, voornamelijk als kleuterjuf. Als 'Juf Bianca' richtte ze een online platform voor kleuterleerkrachten op, vol met blogs en ervaringen die worden uitgewisseld. Haar eerste boek heet *Werken in een Kleuterwereld*. Afgelopen mei zette Bianca via social media een challenge op voor kleuterleerkrachten: knap in de maand juni een hoek van je kleuterlokaal op tot een tophoek. Een hoek waar kinderen graag spelen, waar de betrokkenheid hoog is en waarvan de kinderen veel leren. 'Eigenlijk was die challenge voor mij het

startpunt voor mijn nieuwe boek. Terwijl ik mensen meenam in de challenge, begon ik zelf met schrijven.'

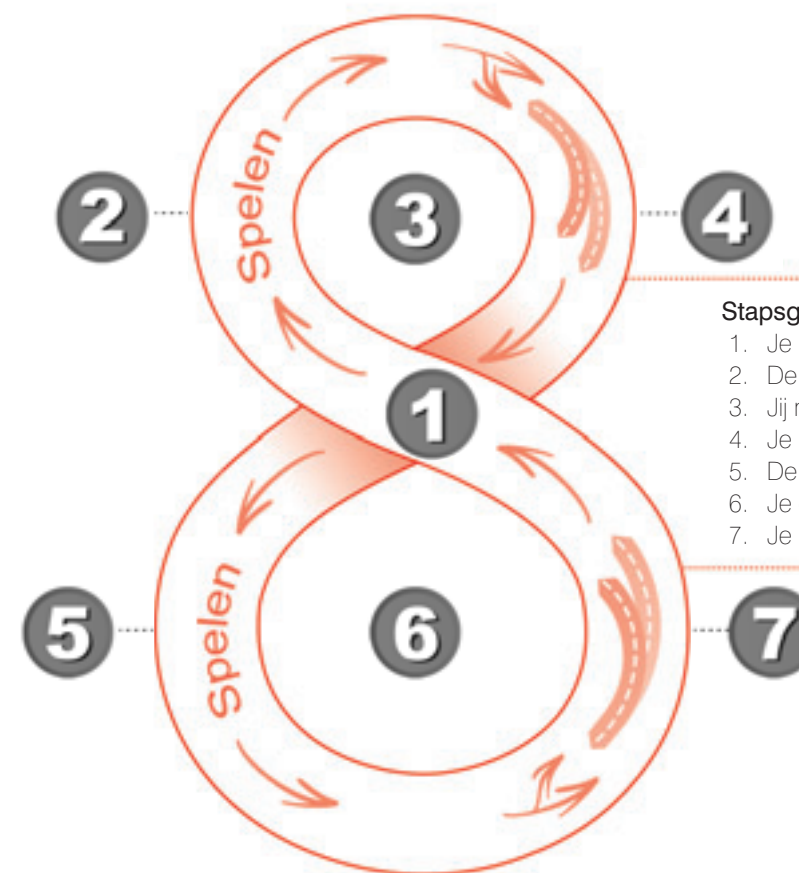
GEEN PASKLARE OPLOSSING

Zo'n 750 kleuterleerkrachten en mensen uit de kinderopvang deden mee aan de challenge. Ze deelden foto's, wisselden tips uit en stelden vragen. In september herhaalde Juf Bianca haar challenge, waarbij 1300 mensen aansloten. 'In mijn boek geef ik een beschrijving van de route die je volgt als je een uitdagende hoek wilt inrichten. Hoewel er wel een aantal kant-en-klare ideeën in staan, is het inrichten van een uitdagende hoek altijd maatwerk. Wat uitdagend is, verschilt per klas, per kind en per omgeving! Er is dus geen pasklare oplossing: wat in de ene klas succesvol is, is het in de andere juiste niet. Ik wil mensen vooral aan het denken zetten hoe ze de hoek voor hun klas het beste kunnen inrichten.'

STAP IN HET ACHTBAANKARRETJE

Juf Bianca beschrijft in haar boek het zogeheten 'achtbaanmodel'. 'Het inrichten van een uitdagende hoek is als een achtbaanrit die je samen met de kinderen maakt. De kinderen gaan spelen, jij staat aan de kant om te kijken wat de kinderen doen met de materialen die je er neerlegt. Je kunt af en toe instappen om andere

Ik wil mensen vooral aan het denken zetten hoe ze de hoek voor hun klas het beste kunnen inrichten.

Stapsgewijs ziet dat er zo uit:

1. Je richt de hoek in.
2. De kinderen gaan spelen.
3. Jij neemt even afstand en observeert.
4. Je begeleidt het spel.
5. De kinderen spelen verder.
6. Je observeert en...
7. Je besluit wat je vervolgactie gaat worden.

Het achtbaanmodel.

materialen toe te voegen of mee te spelen. Daarna stap je weer uit het achtbaankarretje om de kinderen te laten spelen. Ik noem het een achtbaan omdat het iets leuks is waar je samen met de kinderen instapt.'

ERVARINGEN OPDOEN

Het idee achter de challenge en het boek is dat leerkrachten beginnen met de inrichting van één hoek, maar het proces vervolgens doorlopen voor de andere hoeken van het lokaal. 'Als je de

WEES FLEXIBEL

Als je de hoeken indeelt, realiseer je dan dat dit niet betekent dat je het hele schooljaar vastzit aan deze indeling. Wanneer er voor het eerst kinderen in de hoeken spelen, zul je al snel merken wat werkt en wat niet. Het is juist goed als je erachter komt dat iets niet werkt; dat betekent dat de inrichting van je lokaal nog rijker kan worden!

Verplaats gerust hoeken naar plekken die beter werken, en doe dit ook gerust samen met de kinderen. Ze zullen het fijner vinden om te zien wat er verandert, dan om de volgende ochtend een geheel nieuwe klas binnen te stappen. Bovendien is het goed als kinderen zien dat jij nadenkt over de inrichting van het lokaal en dat je oplossingen zoekt voor problemen. Dat is precies de houding die je kinderen ook aan wilt leren!

Bouwhoek met hoogteverschil.

UIT HET BOEK

Er bestaan geen voorschriften over welke hoeken je in een kleuterklas moet inrichten. Elke hoek heeft zijn eigen functie in de ontwikkeling van kinderen, zijn eigen doel. Maar als je me vraagt wat ik vind? Welke hoeken ik belangrijk vind, en in ieder geval in mijn lokaal zou plaatsen? Dat zijn:

Een huishoek

Een knutselhoek/atelier/verfbord

Een bouwhoek

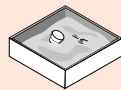
Een rekenhoek/constructiehoek

Een taalhoek/verteltafel/leeshoek

Een themahoek/winkel

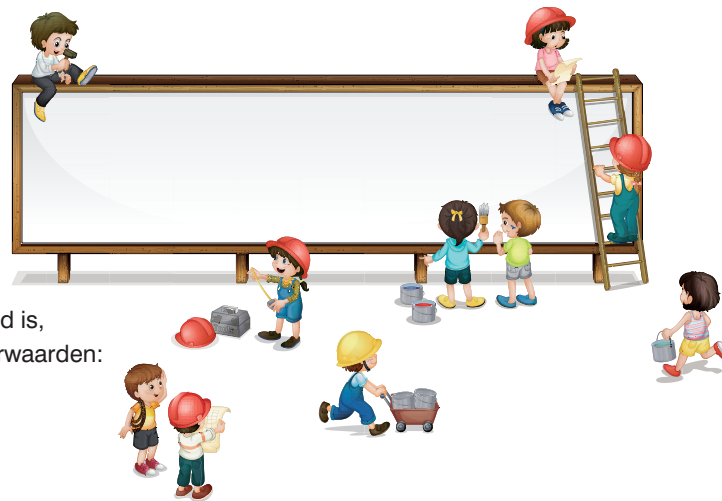
Een zand-watertafel

Een denkhoek/puzzelhoek

Heb je nog ruimte over? Wat dacht je van:

- Een poppenkast/poppenhuis
- Een lichttafel
- Een ICT-hoek/programmeerhoek
- Een sloophoek/timmerhoek
- Een beweeghoek.

Als je wilt dat elke hoek in je lokaal uitdagend is, moet je rekening houden met deze drie voorwaarden:

- De hoek prikkelt de nieuwsgierigheid.
- De hoek prikkelt de fantasie.
- De grenzen van de hoek zijn duidelijk.

KINDEREN ERBIJ BETREKKEN

Controleer of de betrokkenheid bij de hoek (alle hoeken dus) hoog genoeg is. Laat de kinderen eens zelf een lege hoek inrichten, met meegebrachte materialen. Dit worden spullen met een verhaal, daar doe je altijd voorzichtiger mee. Maak samen met de kinderen een lijst van wat er nodig is en spreek af wie wat meeneemt. Misschien willen de kinderen zelfs regels opstellen voor het spelen in de hoek. Laat hen eens de regie nemen en kijk wat er gebeurt!

Bianca Antonissen, beter bekend als Juf Bianca, wil kleuterleerkrachten inspireren het beste uit kinderen te halen, op een manier die bij kleuters past. Dat doet ze via haar website www.jufbianca.nl, in haar Facebookgroep Kleuterwereld en in haar werk als (educatief) auteur en workshopleider.

gemiddelde kleutermethode openslaat, zie je voornamelijk activiteiten die je als leerkracht in de kring met de kinderen doet. Binnen de huidige trends in het onderwijs wordt vooral nadruk gelegd op leerkrachtvaardigheden met betrekking tot het geven van instructie. Ik denk, en vele mensen met mij, dat jongere kinderen vooral leren door te spelen. Instructie is wel belangrijk, maar het echte leren vindt later plaats, vaak na de les. Laat kleuters daarom niet de hele tijd in de kring zitten, maar laat ze vooral ook vrij spelen.' De belangrijkste taak van de leerkracht in dat kader is volgens Juf Bianca het inrichten van een rijke leeromgeving. 'Een omgeving waarin kinderen niet zomaar spelen, maar ervaringen opdoen. De rijk ingerichte leeromgeving moet de plek zijn waar het leren plaatsvindt en waar een verbinding gemaakt wordt met datgene dat in de kring besproken is.'

Volgens Bianca hebben kleuterleerkrachten vaak het gevoel dat hun onderwijs en activiteiten moeten aansluiten op hoe men in hogere groepen werkt. 'Veel kleuterleerkrachten weten echter ook dat dit niet past bij hoe een kleuter leert. Maar hoe breng je dat

over aan je collega's? Met de challenge en dit boek hoop ik ze handvaten te geven hoe ze collega's kunnen vertellen over hoe kleuters wél leren. Kleuters mogen spelen en als leerkracht heb je de taak de omgeving rijk in te richten, het spel zo goed mogelijk te begeleiden en de ontwikkeling van kinderen in kaart te brengen. Daar zou wat mij betreft meer op gefocust mogen worden.'

Bestellen of meer informatie?
Kijk op jufbianca.nl/siuh

Spelen in uitdagende hoeken
Jonge kinderen stimuleren tot rijk spel

Auteur: Bianca Antonissen
ISBN: 978-94-6386-594-4
Prijs: € 34,95

TEKST DAPHNE DOEMGES-ENGELEN
FOTOGRAFIE BIANCA ANTONISSEN EN FREEPIK

ONTWIKKELINGSGBIEDEN

Bij het inrichten van een rijke leeromgeving hoort ook dat je rekening houdt met de verschillende ontwikkelingsgebieden. We zijn gewend in de hoeken vooral aandacht te hebben voor de taal- en rekendoelen, die worden nu eenmaal het belangrijkste gevonden. Maar de ontwikkeling van een kind omvat meer dan alleen taal en rekenen. Door aan te sluiten bij de verschillende interesses en ontwikkelingsgebieden, geef je je aanbod veel meer 'haken', waardoor de kans groter is dat de kinderen het 'oppikken'.

Ik raad aan om niet één rekenhoek in te richten, maar juist dat rekenen terug te laten komen in verschillende hoeken. Als je één hoek inricht, die vaak gericht is op een bepaalde interesse en een bepaalde manier van werken, loop je grote kans dat kinderen de hoek niet allemaal aantrekkelijk vinden.